

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 369/09-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. I. F., K., zastúpeného advokátkou Mgr. M. D., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Rimavská Sobota v konaní vedenom pod sp. zn. 1 P 140/2005 a jeho rozsudkom z 1. apríla 2008, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 CoP 31/2008 z 25. septembra 2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. I. F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. januára 2009 faxom a 12. januára 2009 poštou doručená sťažnosť Ing. I. F., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou Mgr. M. D., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 P 140/2005

a jeho rozsudkom z 1. apríla 2008, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 12 CoP 31/2008 z 25. septembra 2008.

Na základe výzvy ústavného súdu právna zástupkyňa sťažovateľa 15. októbra 2009 doručila ústavnému súdu chýbajúcu spisovú dokumentáciu týkajúcu sa označeného konania a napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd rozsudkom sp. zn. 1 P 140/2005 z 1. apríla 2008 zaviazal sťažovateľa platiť výživné na svoje maloleté deti V. a B. takto:

„Od 1. 9. 2003 do 31. 12. 2003 na V. vo výške 2 500,- Sk mesačne a na B. vo výške 1 500,- Sk mesačne, ďalej od 1. 1. 2004 do 30. 4. 2006 na V. vo výške 4 000,- Sk a na B. vo výške 3 000,- Sk mesačne.

Nedoplatok na výživnom od 1. 9. 2003 do 30. 4. 2006 u mal. V. vo výške 122 000,- Sk a u mal. B. vo výške 90 000,- Sk, spolu vo výške 212 000,- Sk je otec povinný vyrovnat' v 10 000,- Sk mesačných splátkach, do rúk matky detí, počnúc prvým mesiacom po právoplatnosti tohto rozsudku, pod stratou výhody splátok.

Súd návrh matky, pokiaľ sa domáhala vyššieho výživného, než aké sa určuje v zmysle odseku 2 výroku tohto rozsudku v prevyšujúcej časti zamietla.“

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal sťažovateľ odvolanie, ktorým napadol prvý a druhý výrok prvostupňového rozsudku namietajúc, že okresný súd vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu, jeho rozsudok nie je dostatočne odôvodnený, a preto je nepreskúmateľný.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 12 CoP 31/2008 z 25. septembra 2008 odvolaním otca napadnutý rozsudok okresného súdu sp. zn. 1 P 140/2005 z 1. apríla 2008 vo výrokoch o rozsahu vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom a zročnom výživnom zmenil tak, že *„... otec maloletých detí je povinný zaplatiť výživné za obdobie od 01. 09. 2003 do 30. 04. 2006 na maloletú V. mesačne 3 500,- Sk, na maloletú B. mesačne 2.500,- Sk.*

Zročné výživné za obdobie od 01. 09. 2003 do 30. 04. 2006 na maloletú V. vo výške 112 000,- Sk, na maloletú B. vo výške 80.000,- Sk je povinný zaplatiť v splátkach tak, že na maloletú V. do 01. 06. 2009 čiastku 28.000,- Sk, do 01. 02. 2010 čiastku 28.000,- Sk, do 01. 08. 2010 28.000,- Sk, do 01. 01. 2011 28.000,- Sk, na maloletú B. do 01. 06. 2009 20.000,- Sk, do 01. 02. 2010 20.000,- Sk, do 01. 08. 2010 20.000,- Sk, do 01. 01. 2011 20.000,- Sk, pod stratou výhody splátok k rukám matky maloletých detí.“.

Podľa sťažovateľa „Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol dňa 25. 9. 2008 bez nariadenia pojednávania napriek tomu, že sťažovateľ na základe výzvy prvostupňového Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 4. 6. 2008, ktorá bola doručená právnej zástupkyňi sťažovateľa dňa 9. 6. 2008, v súdom stanovenej 10 dňovej lehote, faxovým podaním doručeným na Okresný súd v Rimavskej Sobote dňa 19. 6. 2008 a doplneným poštou v 3 dňovej procesnej lehote podaním na poštovú prepravu dňa 23. 6. 2008, súdu oznámil, že nesúhlasí s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania.“.

Sťažovateľ uviedol, že „v rozhodnom období od 01. 09. 2003 do 30. 4. 2006 nemal súdom určenú vyživovaciu povinnosť, lebo Krajský súd v Košiciach sp. zn. 16 CoP 478/03-50 zo dňa 31. 10. 2003 zrušil uznesenie Okresného súdu Košice II sp. zn. 26 NcPOP 14/2003-13, ktorým súd predbežným opatrením určil výživné pre mal. deti s odôvodnením, že nebola preukázaná naliehavosť potreby takejto predbežnej úpravy vzhľadom na príjem matky“.

Napadnutý rozsudok krajského súdu sťažovateľ považuje za nedostatočne odôvodnený a arbitrárny. Argumentujúc judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sťažovateľ zdôraznil, že „... zákonná povinnosť vyživovať mal. deti nespočíva len v peňažnom plnení, ale aj v povinnosti vyživovať a zaopatrovať oprávnenú osobu v naturálnej podobe, t. j. vo faktickej starostlivosti o jeho bývanie, ošatenie, hygienu, zdravie, vrátane starostlivosti o jeho výchovu a všestranný rozvoj. Neprimerane vysoko určeným výživným na mal. deti nad rámec schopností a možností otca, súd fakticky znemožňuje otcovi počas realizácie styku s mal. deťmi podieľať sa na ich výchove, keďže mu nie sú ponechané peňažné prostriedky potrebné na zaplatenie cestovného, stravy pre mal.

deti, na zakúpenie lístkov na kultúrne podujatia a športové vyžitie za účelom ich výchovy a všestranného rozvoja pri realizácii styku otca s mal. deťmi.

V rozhodnom období si sťažovateľ plnil svoju vyživovaciu povinnosť voči mal. deťom v naturálnej podobe zakupovaním vecí pre mal. deti potrebné pre ich výchovu, výživu a všestranný rozvoj a rozpis výdavkov spolu s pokladničnými bločkami súdu preukázal, pričom prvostupňový súd sa nevyjadril k jednotlivých konkrétne uvádzaným výdavkom, iba konštatoval, že prevažná väčšina otcových výdavkov venovaných maloletým deťom mala charakter príležitostného plnenia v dobe súdom upraveného styku. “.

Z odôvodnenia napadnutých rozsudkov okresného súdu a krajského súdu podľa sťažovateľa „... nie je zrejmé, z akého dôvodu súdy nezohľadnili sťažovateľovi ako otcovi, že si v rozhodnom období plnil voči mal. deťom svoju vyživovaciu povinnosť v čase, kedy mu bolo umožnený osobný kontakt s maloletými deťmi, čím zároveň realizoval právo a povinnosť podieľať sa na výchove a rozvoji svojich mal. detí.

Zásada, že obidvaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a rozvoj dieťaťa nie je rešpektovaná v prípade, ak možnosť otca podieľať sa na výchove dieťaťa je zúžená len na možnosť finančne prispievať na jeho výživu a výchovu do rúk matky a bez možnosti faktickou starostlivosťou sa podieľať na jeho výchove a rozvoji.

Odvolačný súd sa s námietkou otca maloletých detí, že súd pri vykonávaní dokazovania netrval na tom, aby matka preukazovala konkrétne výdavky na starostlivosť o maloleté deti, vysporiadal s odôvodnením, že zákon o rodine prikazuje súdu prihliadať k okolnosti, že ten rodič, ktorý má do starostlivosti zverenú deti, nepochybné vynakladá finančné prostriedky na zabezpečenie základných životných potrieb maloletých detí, preto nemá povinnosť dokladovať, evidovať a preukazovať...

Sťažovateľ zdokladoval súdu výdavky na mal. deti v rozhodnom období vo výške 351.788,- Sk, pričom z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho ani prvostupňového súdu nie je zrejmé, ktoré z týchto výdavkov považoval súd za príležitostné, ktoré nie a prečo. “.

Podľa názoru sťažovateľa „... pri rozhodovaní o výške výživného na mal. dieťa má súd v každom jednotlivom prípade individuálne skúmať a posudzovať konkrétne výdavky na konkrétne mal. dieťa, ktoré vynakladá rodič, ktorý má dieťa zverenú do výchovy a aj podľa

výšky týchto výdavkov na konkrétne maloleté dieťa určiť výšku výživného. Na výšku výdavkov okrem veku dieťaťa majú vplyv aj iné okolnosti a to zdravotný stav dieťaťa, konkrétne mimoškolské aktivity, konkrétny druh školy, ktorú navštevuje, životné náklady v konkrétnom regióne, v ktorom žije rodič a iné okolnosti týkajúce sa konkrétneho dieťaťa ako napríklad jeho dočasné umiestnenie v ústavnej starostlivosti.“

Sťažovateľ na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti tvrdí, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1 P 140/2005, ako aj krajský súd v odvolacom konaní rozsudkom sp. zn. 12 CoP 31/2008 z 25. septembra 2008, ktorým zmenil rozsudok okresného súdu sp. zn. 1 P 140/2005 z 1. apríla 2008 v napadnutých výrokoch, porušili jeho základné právo podľa čl. 46 ústavy.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 12 CoP 31/2008-294 a Okresný súd v Rimavskej Sobote v konaní vedenom pod sp. zn. 1 P/140/ 2005 zo dňa 1. 4. 2008 vedenej vo veci maloletých detí F., V... a B..., bytom u matky, zast. Úradom práce, soc. vecí a rodiny Rimavská Sobota, deti rodičov, Ing. C. F..., bytom R. a otca Ing. I. F., bytom K., porušil právo sťažovateľa podľa Čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Výrok rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 CoP 31/208-294 zo dňa 25. 9. 2008, ktorým Krajský súd v Banskej Bystrici zmenil prvostupňový rozsudok Okresného súdu v Rimavskej Sobote tak, že otec maloletých detí je povinný zaplatiť výživné za obdobie od 01. 09. 2003 do 30. 04. 2006 na maloletú V. mesačne 3 500,- Sk, na maloletú B. mesačne 2.500,- Sk.

Zročné výživné za obdobie od 01. 09. 2003 do 30. 4. 2006 na maloletú V. vo výške 112.000,- Sk, na maloletú B. vo výške 80.000,- Sk je povinný zaplatiť v splátkach tak, že na maloletú V. od 01. 06. 2009 čiastku 28.000,- Sk, od 01. 02. 2010 čiastku 28.000,- Sk, do 01. 08. 2010 28.000,- Sk, do 01. 01. 2011 28.000,- Sk, na maloletú B. od 01. 06. 2009 20.000,- Sk, do 01. 02. 2010 20.000,- Sk, do 01. 08. 2010 20.000,- Sk, do 01. 01. 2011 20.000,- Sk, pod stratou výhody splátok k rukám matky maloletých detí, zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby o nej znovu konal a rozhodol.

3. *Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 1.659,70 EUR (slovom jedentisícšesťstopäťdesiatdeväť eur a sedemdesiat centov), ktoré je sťažovateľovi Ing. I. F. Krajský súd v Banskej Bystrici povinný vyplatiť do 60 dní od doručenia tohto nálezu.*

4. *Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný sťažovateľovi Ing. I. F. zaplatiť náhradu trov konania vo výške 438,16 EUR (slovom štyristotridsaťosem eur a šestnásť centov) na účet právneho zástupcu sťažovateľa Mgr. M. D. advokátky do 60 dní od doručenia tohto nálezu.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej predmetom je tvrdenie sťažovateľa ako otca maloletých detí o porušení jeho základného práva podľa čl. 46 ústavy (v sťažnosti ho označil ako základné právo na spravodlivý súdny proces, pričom z obsahu sťažnosti možno vyvodiť, že sťažovateľ mal na mysli čl. 46 ods. 1 ústavy, pozn.) postupom a rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 P 140/2005 z 1. apríla 2005, ako aj rozsudkom krajského súdu sp. zn. 12 CoP 31/2008 z 25. septembra 2008 v konaní o určenie výživného k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva ich rodičov.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 P 140/2005 a jeho rozsudkom z 1. apríla 2008

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základného práva alebo slobody môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02).

Podľa § 201 Občianskeho súdneho poriadku účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že sťažovateľ mal v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinný opravný prostriedok na dosiahnutie nápravy namietaného porušenia svojho základného práva, ktoré bolo postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 P 140/2005 a jeho rozsudkom z 1. apríla 2008 podľa jeho názoru porušené. Týmto účinným prostriedkom bolo odvolanie, ktoré sťažovateľ podľa údajov uvedených v jeho sťažnosti podal proti rozsudku prvostupňového súdu (označených výrokov). Využitie tejto zákonnej možnosti účinnej ochrany základného práva sťažovateľa

vylučuje prijatie sťažnosti ústavným súdom v časti smerujúcej proti označenému rozsudku okresného súdu, keďže ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc iba vtedy, ak sťažovateľ nemal inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 P 140/2005 a jeho rozsudkom z 1. apríla 2008 v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 12 CoP 31/2008 z 25. septembra 2008

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (IV. ÚS 233/04), inak povedané, právo na spravodlivý proces. Avšak obsah tohto práva nedáva účastníkovi záruku, že súdny spor sa skončí právoplatným rozhodnutím v jeho prospech.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh zistil, že rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 14 C 793/2002 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 CoP 166/2006 bolo v súvislosti s rozhodnutím o rozvode manželstva rodičov rozhodnuté o zverení maloletých detí V. a B. do starostlivosti matky, zároveň bola určená vyživovacia povinnosť sťažovateľa. Rozsudok o rozvode manželstva rodičov nadobudol právoplatnosť 13. mája 2006, vyživovacia povinnosť sťažovateľa bola určená od uvedeného dátumu. Vzhľadom na tvrdenie matky maloletých detí, že sťažovateľ ako otec maloletých detí neprispieval na výživné poskytovaním finančného plnenia od zrušenia spoločnej domácnosti do rozvodu manželstva, žiadala okresný súd o určenie tejto povinnosti od 1. septembra 2003 do 30. apríla 2006.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 1 P 140/2005 z 1. apríla 2008 určil povinnosť otca platiť výživné na maloletú V. a B. na čas pred rozvodom manželstva, a to za obdobie od 1. septembra 2003 do 31. decembra 2003 na maloletú V. 2 500 Sk mesačne a B. 1 500 Sk mesačne. Za obdobie od 1. apríla 2004 do 30. apríla 2006 určil výživné na maloleté V. 4 000 Sk a B. 3 000 Sk mesačne. Vyčíslil nedoplatok na výživnom u maloletej V. od 1. septembra 2003 do 30. apríla 2006 sumou 122 000 Sk a u maloletej B. za rovnaké obdobie sumou 90 000 Sk, čo predstavovalo súčet 212 000 Sk, ktorý mu povolil splácať v 10-tisícových mesačných splátkach do rúk matky maloletých detí, počnúc prvým mesiacom po právoplatnosti rozsudku. Návrh matky prevyšujúci určené výživné zamietol.

O vyživovacej povinnosti sťažovateľa k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva na základe jeho odvolania rozhodol s konečnou platnosťou krajský súd z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje a umožňuje Občiansky súdny poriadok, a to rozsudkom sp. zn. 12 CoP 31/2008 z 25. septembra 2008.

Krajský súd zmenou odvolaním napadnutých výrokov rozsudku okresného súdu určil vyživovaciu povinnosť sťažovateľa na obdobie od 1. septembra 2003 do 30. apríla 2006 na maloletú V. mesačne po 3 500 Sk a maloletú B. po 2 500 Sk a sumu zročného výživného vyčíslil za sledované obdobie na každé dieťa zvlášť, u maloletej V. sumou 112 000 Sk a u maloletej B. sumou 80 000 Sk, a zároveň umožnil sťažovateľovi splácať zročné výživné v určených splátkach na každé dieťa zvlášť.

Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku okrem iného uviedol:

„... Odvolací súd v zhode s okresným súdom považoval za dokazovaním preukázané a nesporné, že maloleté deti od 01. 09. 2003 do 30. 04. 2006 boli v starostlivosti matky, ktorá bola povinná znášať a zabezpečiť náklady na uspokojovanie ich životných potrieb. Niet pochybností o tom, že matka túto povinnosť plnila v rozsahu ich stravovania, ošatenia, bývania, zabezpečenia ich školskej dochádzky, mimoškolských aktivít, pokiaľ sa nachádzali v jej osobnej starostlivosti v reálnom čase. Tak isto je nepochybné, že otec maloletým deťom podľa svojho vlastného uváženia a rozhodnutia zakupoval rôzne veci na oblečenie, školské

pomôcky, na realizáciu ich záľub vo voľnom čase, prípadne dovolenkové pobyty, keď tento čas mohli stráviť v jeho prítomnosti. Otec hradil tak isto náklady spojené nielen s ich športovým, ale aj duševným vyžitím účasťou na kultúrnych podujatiach alebo potrieb pre mimoškolské vzdelávanie.

Z ustálenej rodinnoprávnej judikatúry vyplýva zásada, že rodič, ktorý nemá deti zverené do starostlivosti, stretáva sa s nimi v rámci styku určeného súdom, ale aj styku, ktorý je založený na dohode rodičov, náklady z uskutočňovaní tohto stretávania hradí sám a v zásade nemôžu ovplyvňovať vyživovaciu povinnosť tohto rodiča. Z uvedeného vyplýva, že tieto výdavky sú príležitostné. Druhý rodič, ktorý má deti zverené do starostlivosti sa nepodieľa na rozhodovaní o ich vynaložení, o ich efektívite, o ich nevyhnutnosti a ak sa tak stane, tak len na základe dohody oboch rodičov. Logické vyústenie tejto zásady spočíva v tom, že rodič, ktorý je podľa rozhodnutia súdu poverený starostlivosťou o maloleté deti pre zabezpečenie ich základných životných potrieb primeraných životnej úrovni oboch rodičov, by mal mať k dispozícii finančné prostriedky na tento účel, aby mohol svoju úlohu súdnym rozhodnutím mu zverenú zodpovedne plniť.

Pokiaľ otec maloletých detí namietal, že súd nezobral do úvahy skutočnosť, že svoju vyživovaciu povinnosť v spornom období plnil tým, že vynakladal finančné prostriedky na zakupovanie rôznych vecí a úhradu rôznych potrieb v plnom rozsahu, túto okolnosť nebolo možné zohľadniť bezvýhradne. Okresný súd pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti zobral do úvahy tieto skutočnosti a odvolací súd sa k jeho stanovisku priklonil, aj keď neodobril správnosť prístupu formou matematických výpočtov, ale uznal, že principiálne pri určovaní výšky výživného bolo v rámci spravodlivosti vhodné prihliadnuť na mimoriadnu snahu otca zabezpečiť deťom nadštandardné vybavenie a nadštandardné možnosti tráviť voľný čas zmysluplným spôsobom pri kultúre, športe a oddychu s otcom.

Keď odvolací súd v odôvodnení tohto rozhodnutia vyššie uviedol, že považoval vyhodnotenie vykonaného dokazovania, zaujatie právnych záverov okresným súdom za správne, urobil tak s výhradou, ktorá v konečnom dôsledku viedla k zmene jeho rozhodnutia, v tom, že bez vážnych dôvodov časovo rozdelil určenie vyživovacej povinnosti na záver roku 2003 a zvyšok tohto obdobia od 01. 04. 2004 do 30. 04. 2006. Obdobie takmer troch rokov je obdobím, v ktorom s prihliadnutím na vek detí účastníkov nebolo nutné rozdeľovať tento časový úsek na obdobia kopírujúce príjem rodičov, pretože

schopnosti a možnosti rodičov, ako aj odôvodnené potreby maloletých detí vykazovali pomerne stabilný a rovnomerný trend a nebolo nutné rozhodovať o rôznej výške výživného pre maloleté deti v uvedenom čase.

Odvolačí súd v právnom zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že je potrebné, odôvodniteľné a logické stanoviť výživné za toto obdobie u každého dieťaťa zvlášť jednou sumou. Za sporným obdobím nasleduje právna úprava práv a povinností rodičov na čas po rozvode, takže s úpravou na čas pred rozvodom nie je v rozpore, ani z ničoho nevyplýva, že by musela byť zhodná, je len predchádzajúcou, resp. po rozvode nadväzujúcou.

Okresný súd zistil zárodkové pomery a možnosti oboch rodičov a tak, ako u otca nebral do úvahy, že zmenil zamestnávateľa z relevantných dôvodov, nemal ani u matky maloletých detí zohľadniť skutočnosť, že sa stala samostatne zárodkovo činnou a tým jej klesol príjem, pretože neexistovali žiadne ospravedlňujúce dôvody, neboli v konaní zistené ani tvrdené, pre ktoré by tak mala dôvodne urobiť. Pre rozhodnutie o vyživovacej povinnosti na čas pred rozvodom mal okresný súd vychádzať zo zárodkových možností matky reprezentovaných sumou 26.326,- Sk mesačne. U otca maloletých detí sa pravidelný mesačný príjem až na kratšie obdobie roku 2005 pohyboval od 23.948,- Sk do sumy 37.562,- Sk. Okrem toho životná úroveň a príjmy otca v tomto období boli výrazne ovplyvnené príjmom z iných činnosti, čo bolo zrejmé z dokladov daňového priznania za rok 2004 tak, ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku okresného súdu. Záver okresného súdu, že práve z týchto príjmov prevyšujúcich ročný zárobok cez 2 mil. Sk bola ovplyvnená nadštandardná životná úroveň otca aj v rokoch 2005 a 2006, práve preto mohol poskytovať maloletým deťom také pôžitky, aké v priebehu konania uvádzal. Hľadisko primeranej životnej úrovne detí v porovnaní s rodičmi v tomto smere uplatnil správne.

S námietkou otca maloletých detí, že súd pri vykonávaní dokazovania netrval na tom, aby matka preukazovala konkrétne výdavky na starostlivosť o maloleté deti, sa odvolací súd vysporiadal zamietavo, pretože jednak matka maloletých detí poskytuje protihodnotu finančného plnenia výživného osobnou starostlivosťou, čo v ustanovení citovanom okresným súdom Zákon o rodine prikazuje súdu k tejto okolnosti prihliadať, ten rodič, ktorý má do starostlivosti maloleté deti zverené, nepochybne vynakladá finančné prostriedky na zabezpečenie základných životných potrieb maloletých detí, preto nemá povinnosť ich

dokladovať, evidovať a preukazovať. Súd k tejto okolnosti prihliada ako k objektívnej skutočnosti...

Vzhľadom k tomu, že otec detí žiadne finančné prostriedky do rúk matky detí neprispel a nie je rozhodujúce z akých dôvodov, odvolací súd vyčíslil na každé dieťa zvlášť sumu ročného výživného za sledované obdobie, a to za 32 kalendárnych mesiacov. U maloletej V. sumou 112.000,- Sk ($3\,500 \times 32 = 112.000$) a u maloletej B. sumou 80.000,- Sk ($2\,500 \times 32 = 80.000$). Pokiaľ okresný súd určil otcovi povinnosť nedoplatok na výživnom splácať v mesačných splátkach, ktoré vyjadrovali splácanie spoločného dlhu pre obe maloleté deti v súčte, takéto rozhodnutie nie je správne, pretože pre každé dieťa zvlášť je exekučným titulom súdne rozhodnutie s ohľadom na vecnú legitimáciu každého dieťaťa zvlášť, pretože ju zvlášť svojim narodením získavajú a končí sa v súlade so Zákonom o rodine vo vzťahu k vyživovacej povinnosti schopnosťou samé sa živiť. Odvolací súd z toho dôvodu rozhodol o možnosti otca splácať ročné výživné v splátkach na každé dieťa zvlášť. Splátky otcovi povolil poskytovať v určených obdobiach s ohľadom na jeho majetkové pomery, ktoré vyjadril v odvolaní s ohľadom na možnosť získať finančné prostriedky aj inou závislou činnosťou popri pravidelnom mesačnom príjme tak, aby mal časovú rezervu na sústredenie finančných prostriedkov pre maloleté deti. Na maloletú V. po 28.000,- Sk k 01. 06. 2009, k 01. 12. 2010, k 01. 08. 2010 a k 01. 01. 2011, na maloletú B. po 20.000,- Sk k tým istým dátumom. Súčasne odvolací súd možnosť poskytovať splátky viazal na stratu tejto výhody pre prípad, že by splátky neboli poskytnuté v súlade s uvedeným rozhodnutím.“

Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti už vyslovil (II. ÚS 21/96, I. ÚS 276/06), že nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké procesné závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd

a všeobecné súdy vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach podliehajúcich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd v namietanom rozsudku vyslovil svoj právny názor (aj s prihliadnutím na odôvodnenie rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 P 140/2005 z 1. apríla 2008) k sťažovateľom nastolenej otázke rozsahu a spôsobu plnenia vyživovacej povinnosti k maloletým deťom s ohľadom na zárobkové možnosti a schopnosti oboch rodičov, odôvodnené potreby maloletých detí, zásadu práva podieľať sa na životnej úrovni rodičov, pri zohľadnení osobnej starostlivosti matky o deti, ktorý je z ústavného hľadiska akceptovateľný.

Krajský súd v odôvodnení namietaného rozsudku poukázal na to, akými zákonnými ustanoveniami sa riadil a aké skutkové zistenia a úvahy ho viedli k vyslovenému právnemu názoru. Po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľ uviedol v predmetnej sťažnosti, ústavný súd nezistil taký jeho výklad a aplikáciu ustanovení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Občianskeho súdneho poriadku, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s uvedeným článkom ústavy. Závery vyslovené v namietanom rozsudku krajského súdu k výslovnému zohľadneniu úhrady časti výživného naturálnym plnením zo strany otca (približne v rozsahu jednej tretiny výživného), k nedôvodnosti časového rozdelenia určenia vyživovacej povinnosti (na záver roku 2003 a zvyšok tohto obdobia od 1. apríla 2004 do 30. apríla 2006) považuje ústavný súd taktiež za ústavne akceptovateľné. Rovnako považuje za ústavne akceptovateľný záver odvolacieho súdu o vyčíslení sumy ročného výživného za sledované obdobie na každé dieťa zvlášť s ohľadom na vecnú legitimáciu každého dieťaťa, pre ktoré takéto súdne rozhodnutie je samostatným exekučným titulom.

Ústavný súd už judikoval, že „Ak všeobecný súd reagoval na procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu a štádia civilného procesu,

v ktorom účastník uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, nemôže dôjsť k porušeniu základného práva na spravodlivý proces“ (IV. ÚS 329/04).

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť vo veci namietaného porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy označeným rozsudkom krajského súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2009